

Värmländska verksamheter Miljödiplomerade 2007

En tidig morgon i januari innan dagsljuset hunnit slå undan nattmörkret samlas en skara förväntansfulla människor vid Folkets Hus i Forshaga för att kliva på en buss till Stockholm. Det är företrädare för 25 verksamheter i Forshaga kommun som ska resa till NUTEK och få miljödiplom. Snön knarrar under fötterna när bagageutrymmet sakta fylls och snart bär det av mot huvudstaden. Där sluter fler bussar med folk från Hammarö, Hagfors, Munkfors och Eda upp.

Text, Foto & Redigering Cici Wik Cvea Kommunikation www.cvea.net

➤ Miljöprojektet för små företag började i Forshaga kommun 2001 med elva lokala företag. Sedan dess har antalet verksamheter stadigt ökat. Nu kommer företag och verksamheter från ytterligare fem kommuner, Hagfors, Grums, Munkfors, Hammarö och Eda har slutit upp i miljödiplomeringsringen. I år, 2007, är det 170 personer som representerar X antal verksamheter som sammanstrålar på NUTEK i Stockholm för att få sina diplom. Sammanlagt är det 138 verksamheter som deltagit i diplomeringsringen 2007 men alla kunde inte närvara i Stockholm. Av dessa är X nya verksamheter som gått kursen. Övriga som får diplom har fortsatt arbetet med att genomföra ytterligare åtgärder så att de kan återdiplomerats. Ett diplom gäller i ett år, sedan måste den deltagande verksamheten visa att miljöarbetet fortsatt med nya åtgärder för att få ett nytt.

Städjuren i Hammarö

Robert Selling driver Städjuren Robert Selling i Hammarö. Han tycker att miljödiplomeringskursen har gett honom mycket.

– Det har gett mer än man trodde när man började. Det har blivit en del aha-upplevelser allteftersom kursen har pågått. I vårt företag har vi försökt att köra så mycket miljövänligt vi kan redan från början och så långt det går, säger han.

Städfirmor hanterar ofta en hel del kemikalier och ibland kan det bli diskussioner om vilka kemikalier som bör användas och uteslutas.

– Frågan är hur man är mest miljövänlig. Är det bättre att köra ett miljövänligt alternativ när man får använda kanske dubbelt så mycket, eller kanske till och med tre gånger så mycket än om man kör ett annat medel och blir klar med en gång när det räcker med

en liter? Ofta har det sagts att det ska vara miljövänligt oavsett men det är ju inte alltid det är rätt. Det beror ju på funktionen. Vi har annars inte så stor påverkan i våra egna lokaler eftersom vi mest är ute hos kunder. När vi arbetar kan vi påverka deras inköp av material eftersom det är vi som köper in deras städmaterial. Vi väljer därför alltid kemiska medel som uppfyller våra krav. När vi gick kursen fick vi ta del av andras problem också. Det var mycket som vi kanske inte har tänkt så mycket på själva innan. Det blir ju mycket nätverksutbyte, utbyte av tankar och erfarenheter är ju bra. Nu blir det återdiplomeringsringen som vi får satsa på. Det är ju lika bra att hänga i nu när vi har börjat. Alltid lär man sig något nytt för det kommer ju nytt folk nästa år och så står man sig förhoppningsvis bättre i konkurrensen. Det här är ju lite konkurrensmedel för oss som inte ISO-certifierar oss då och det har aldrig varit ett alternativ för oss. Som det ser ut idag så vet jag inte om det är några städbolag som är miljödiplomerade här omkring, det är inget som har marknadsfört sig med det i alla fall, säger Robert Selling.

Förskolan Trollet i Forshaga

Även kommunal verksamhet kan vara med i miljösäkerhetsutbildningen. I Forshaga har till exempel några av kommunens förskolor deltagit. En av dem är Förskolan Trollet. Yvonne Enochsson arbetar - Jag tycker det är jättebra med miljödiplomeringsringen, det är en kanonbra idé. Samtidigt tycker jag att man skulle kunna göra en del till som riktar sig speciellt till personal inom barnomsorgen. Det är mycket som går att ta till sig men det är också en hel del som är alltför företagsinriktat. Utbildningen var annars bra för att man fick möjlighet att tänka efter, vad kan vi göra här hos oss? Att diplomaten gäller i ett år och att

man får jobba om man vill ha det kvar är bra tycker jag. Vi gjorde flera studiebesök som gav mycket också. Till exempel var det spännande och nyttigt att se hur de arbetar på Deje Bruk med plastsortering. Efter det besöket började jag sortera plasten ännu bättre. Dessutom tycker jag att det är en kanonidé med samarbetet mellan FöretagsCentrum och miljökontoret, konceptet och själva tanken är jättebra. Jag tror att många kan bli trötta på miljötjetet men på det här sättet tror jag att många småföretag får upp ögonen och ser vilken nytta de kan ha av detta. Hela idén med miljödiplomeringen är verkligen bra men man kanske kan utveckla det lite mer, säger Yvonne Enochsson.

Viktigt att inte bli hyllvärmare

Efter en trevlig resa med ett stopp för bensträckning i Arboga kom så busslasten med Värmlänningar fram till NUTEK i Stockholm. Där samlades resenärerna i en aula. Karin Hallerby som arbetar med företagande och samverkan på NUTEK hälsade Värmlänningarna välkomna.

– Ni är alla ett föredöme och har gjort förtjänstfulla insatser, sa hon.

Sedan lämnade hon över ordet till Johnny Grundahl som är verkställande direktör för Forshaga Företagscentrum. Han berättade i stora drag om arbetet under de sju år som gått.

– Det var 2001 som allt startade. Då utbildades elva företag. Andra året var det nästan dubbelt så många, 21. Det året var det första året vi fick stöd från NUTEK, och tredje året var vi fem kommuner med. Då fick vi även stöd från Region Värmland. Företagen går en kurs och träffas ungefär sex gånger på ett år. Första uppgiften blir att göra en miljöutredning. Sedan formulerar och antar de en miljöpolicy. När det är klart är det dags att göra ett förbättringsprogram med åtgärder. Nu ska ni få era diplom men ni måste fortsätta med ert miljöarbete och återdiplomera er. Annars kan det lätt bli en produkt som hamnar på bokhyllan. Det är jätteviktigt att vi behåller kvalitén på miljötänket fullt ut nu när vi kommit igång. Vi måste göra som vi säger också, säger Johnny Grundahl.

Miljöeffekter

Miljö- och byggförvaltningens chef Åke Sjöberg intog sedan talarstolen och berättade om åtgärderna som genomförts av företagen i Forshaga kommun. – Totalt har 171 dokumenterade miljöåtgärder genomförts under 2006. En del stora, andra små, en

del dyra och andra billigare men tillsammans har de stora miljöeffekter. Sammanlagt har 580 åtgärder genomförts sedan 2001. En del av det som gjorts är så självklart att man undrar varför man inte gjort det tidigare och en del är svårt att komma på själv. Vi har planer på att upprätta en idébank som man kan kika i för att se vilka åtgärder andra har gjort. I huvudsak har arbetet fungerat bra. Den kritik som finns gäller i så fall vissa brister i redovisningen. Men det kan man alltid bli bättre på, säger Åke Sjöberg. Åtgärderna har i princip berört alla områden, energibesparingar, kemikaliehantering, avfallssortering, luftutsläpp, resurseffektivitet och livsmedel. Men även så kallade indirekta åtgärder har genomförts som utbildningar för barn till exempel.

– När det gäller framtiden så gäller det att låta förbättringsprogrammen styra åtgärderna och planera långsiktig. Det finns alltid något gott att göra. Ta del av andras åtgärder, redovisa bättre och utmana varandra, avslutade Åke Sjöberg.

Godkänt av Kungliga Poststyrelsen

För att kunna handla med andra företag krävs allt oftare att det finns miljöledningssystem. Ett exempel på ett större företag som certifierat sig är Stora Enso. För deras del är det främst tyska företag som kräver att deras förhandlingspartners har certifierat sig enligt en skogsbruksstandard som heter FSC. Men det finns även exempel på mindre företag som fått nytta av miljödiplomeringen. Norsjö Mekaniska i Forshaga är ett sådant exempel. När de skulle lämna anbud om ett avtal med posten om elbilar visade det sig att miljödiplomeringkursen gav pluspoäng eftersom konkurrenten inte hade något miljöledningssystem. – Vi har alltså därmed i princip fått vårt system godkänt av Kungliga Poststyrelsen, skrattar Johnny Grundahl.

Dömlé stiftsgård är ett annat exempel i Forshaga kommun som fått kunder för att de har ett miljötänk i företaget. Att vara miljömedveten ökar alltså ett företags konkurrenskraft på marknaden.

Fotavtryck

När de värmländska gästerna intagit lunchen och återigen samlats i aulan var det dags för Världsnaturfondens generalsekreterare, Lars Kristofersson att inta talarstolen. – Miljöfrågorna

Övre bilden: FöretagsCentrum Forshagas VD Johnny Grundahl. Nedre bilden: Miljö- och byggförvaltningens chef i Forshaga redogjorde för hur många företag som utfört miljöåtgärder sedan diplomeringen startade 2001.

Publikbilder från NUTEKs aula. Det blev många glada skratt och stämningen var hög.

Diplomeringen

Så var det då dags för det stora ögonblicket. Johnny Grundahl presenterade verksamheterna och publiken fick stränga order att vara tyst fram till att alla fått sina diplom.

– Då först får ni förvandla er till en hockeypublik och applådera och busvissla, sa Johnny. Verksamhetsföreträdarna tog sig i tur och ordning fram till aulans podie där diplomerna delades ut av Världsnaturfondens generalsekreterare. När alla från en kommun fått diplom spelade två trumpetare en fanfar.

Kvällen avslutades på Wallmans Salonger där artisterna är personal, eller om det är personalen som är artister...? Mycket trevligt var det i alla fall och en lyckad avslutning på ett viktigt arbete.

ligger i tiden, inte minst klimatfrågorna. Nu måste vi göra saker, stora saker, för miljöns skull. I valet var miljöfrågorna ganska frånvarande men de kom tillbaka sedan. Nu säger till exempel Mona Sahlin att hon vill göra miljöfrågorna till en huvudfråga. Vi behöver ta in miljö i det vi alltid tänker på så att vi "mainstreamar" den. Det vill säga gör den till något alla tänker på i vår vardag, säger han.

Maten vi äter, våra kläder ja allt vi gör och producerar har effekter på skog, hav, mark, luft, djur och växter. Alla människor konsumerar produkter och tjänster från ekosystem i naturen och därmed tar vi ekologiskt utrymme i anspråk. Det utrymmet kallas ekologiskt fotavtryck. (Läs mer www.wwf.se)

Miljöledning - så går det till

Begreppet miljöledningssystem innebär helt enkelt en strategi som används i syfte att ständigt minska den miljöpåverkan en verksamhet har. När man kör igång systemet börjar man med att analysera hur verksamheten påverkar miljön. Energitätning, avfallshantering och material är exempel på analysområden. Nästa steg blir att anta en miljöpolicy och sätta upp miljömål. Det handlar om att sätta ord på hur verksamheten kan förändras och bli mer miljövänlig. När det är gjort gör man upp en handlingsplan där man rent konkret beskriver hur målen ska uppnås. Sedan följs miljöarbetet upp och sammanfattas varje år. Nya mål sätts upp kontinuerligt och vart tredje år uppdateras miljöpolicyn allteftersom miljöåtgärderna genomförs. Det gäller att ständigt bli bättre och bättre. Flertalet större företag med miljöledningssystem tar hjälp av miljörevisorer och i dag finns flera olika system. EMAS, Eco Management and Audit Scheme och EDP, Environmental Product Declaration är två så kallade verktyg i ISO 14000-serien. Dessa används för kvalitetssäkrad information om företags och organisationers samt produkters och tjänsters miljöprestanda. För de större företagen gör den konkurrensen ofta att miljöledningssystem är ett måste för att ha en chans på marknaden.

Förenklat för små företag

Idag ställer marknaden höga krav på miljöområdet. Det finns banker som inte lånar ut pengar till företag utan miljö kvalitetsstrategi. Kunder, både privatpersoner och offentliga organisationer ställer större och större krav på vem de handlar med och vad de handlar. Det gäller för företag att anpassa sig för att ha en chans. Miljöledningssystem som, EMAS och EDP från ISO 14000 är både dyra och tidskrävande för ett litet företag. Reglerna är alltför krångliga att sätta sig i som enskild och att anlita en miljörevisionsbyrå handlar om stora pengar. Forshaga Företagscentrum, miljö- och byggförvaltningen i Forshaga kommun, region Värmland och NUTEK erbjuder därför miljödiplomeringskursen som ett alternativ för små företag. Metoden utgår från samma modell som de stora systemen gör men har skräddarsytt för att passa för små företag.

Målet för de verksamheter som går kursen är att de ska ha:

- Genomfört en miljöutredning.
- Formulerat och antagit en miljöpolicy.
- Tagit fram miljömål och ett förbättringsprogram.
- Genomfört några av de föreslagna åtgärderna i förbättringsprogrammet.
- Producerat ett reklammaterial där miljöanpassade produkter/ tjänster lyfts fram.

- För att återdiplomeras nästa år måste verksamheten: vid behov revidera sin miljöutredning, kolla så att inga lagändringar trätt i kraft som påverkar verksamheten, revidera miljöpolicy, revidera förbättringsprogrammet och redovisa handlingsplanen för det gångna årets genomförda åtgärd.

Vill du veta mer:

• Om EMAS och EDP med mera:
www.miljostyrning.se

• Om miljöstyrning i små företag:
www.nutek.se/sb/d/132

• Om miljödriven affärsutveckling:
<http://faktabanken.nutek.se/sb/d/131>

Miljödiplomerade verksamheter 2007

Alla verksamheter som fick diplom 2007, inklusive de som gått miljödiplomeringskurs 2006 och de som återdiplomerades.

Eda:

Komplementär Medicin, Eda Miljöservice, LK Bilbärgning, Eda Församling, Valfjället Skicenter AB, Eda Glasbruk Taxi AB, Charlottenbergs avloppsreningsverk, Eda Byggkomponenter AB, Hammars Transport, Tandvård Kristoffersen AB, Mats Pedersen Transport AB, Bergmans Färg AB, Dansk Kakel & Måleri, Eda Bostads AB, Eda Bensin & Kiosk AB, Statoil Gränsrasta, Morgan's.

Grums:

Grums Markplanering, Industri Mekano i Grums AB, Grums Rör AB, Tores El & Maskinservice AB, Mittaus AB, Grums Motor AB, Grums Näringslivscentrum, Värmaleden, Kungskvarnen Restaurang och Konferens AB, Grums Hyresbostäder AB, Bibliotek/Turism Grums Kommun, Värme & Sanitet i Grums AB, Miljö och Bygg, Grums Elservice HB.

Munkfors:

BDO Nordic Wermdal KB, El-Center AB, Ingmarssons Rör AB, Bilelektriska i Munkfors AB, Eksons AB, Hembygdsgården Ransäter, Lillängens Bil o Däckservice AB, Bo och Lär i Munkfors HB, Munkfors kommun Tekniska förvaltningen Kommunförrådet, Munkfors kommun Tekniska förvaltningen Lokalvård & Fastighetsskötsel, Munkfors Trädgårdstjänst AB, Munkfors Bensin & Livs AB, Munkfors Förenings & Konferenscenter AB, Stiftelsen Ransbergs Herrgård, Munkfors Värmeverk AB, Edgrens Radio & TV AB, Forshaga Munkfors FöretagsCentrum AB Munkforskontoret, Stiftelsen Geijerskolan i Ransäter, L-M Bil AB, Munkfors/Ransäter Församling, Munkfors kommun Kommunledningskontoret.

Hagfors:

Fidos Måleri, Hagfors kommun Holkesmossens Återvinningscentral, Hamu Glasmästeri AB, Hydro Hagfors, LEWA i Vildmarken, WB Bowling, Bowlers Solution Hagfors AB, Samhällsföreningen Ekshärads Turism & Fritid, Gräsbergs Bil i Hagfors AB, Hynell Patenttjänst AB, Pelle Berg Bilteknik AB, Pobbens Color & Custom AB, Uvåns Näringslivscenter AB.

Forshaga:

Bylunds Tvätt AB, Cellcomb AB, Deje Bruk AB, Delvärns Måleri, Forshaga avloppsreningsverk Forshaga kommun, Forshaga Dentaldepå AB, Forshaga Foto & Ateljé, Forshaga Färg AB, Forshaga Företagscentrum, Forshaga Församling, Forshaga Måleri, Forshaga Rör Br. Frödin AB, Forshaga Svets & Smide AB, Forshaga Åkeriservice AB, Forshaga-forsens Sportfiskecenter, Förskolan Hästhoven, Förskolan Trollet, Glasjouren AB, Haag's Bygg & Snickeri, KåGe Produkter, Kommunförrådet Forshaga, Lyftblockservice Forshaga AB, Miljö- och byggförvaltningen, Molanders Gräv & Traktorservice AB, Montagetjänst Bodin & Co AB, Myreback Maskin AB, Mölnbacka Ungdomshem AB, Nedre och Övre Ulleruds kyrkliga Samfällighet, Norsjö Mekaniska AB, Oljeservice Olsäter AB, Olsäter Såg AB, PalleMedia AB, Pallins Åkeri AB, Per och Christina Gren AB, Plasten i Värmland AB, SmeTrä HB, Snickarhuset AB, Solbrodyr, Svenska Skogsplantor AB Deje Plantskola.

Hammarö:

AB Hammaröbostäder, Arbetsmiljöresursen, ASL Computers HB, CaSteMa AB, Etfab Bygg & Anläggning, Gribäck Business Control AB, Hammarö Tändprodukter KB, Husvagnspoolen i Värmland AB, Jerrys Bilel & Motor AB, MaskinEkonomi AB, Nordan AP Werne AB, Nyföretagarcentrum Hammarö, Rolands Plåt & Bil AB, Skärgårdssnickarna i Hammarö, Trofédépån, Hammarö Oljetransporter AB, Hammarö BilRekon, DäckAsp HB, Elautomation i Hammarö AB, Hammarö Kommun Lokalvårdsenheten, Hammarö Turistcenter AB, Stadjouren Robert Selling AB, ME Inrednings Snickeri, Hammarö Svetsteknik AB, Din Energi & Miljö Sverige, Transport Bosse på Hammarö, Byggservice i Hammarö AB, Hammarö Kommun Serviceförvaltningen Fastighetsenheten, Hammarö Kommun Serviceförvaltningen Friskvårdsenheten, Synkron.

Världsnaturfondens generalsekreterare Lars Kristoffersson delade ut diplom till var och en av verksamheterna som närvarade i NUTEKs aula.

En representant från respektive kommun deltog också i diplomeringsceremonin.

